

19 söndagen efter Trefaldighet

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan i Stockholm, 6 oktober 2024

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Käre himmelske Fader! Kom till oss med ditt heliga och saliggörande Ord. Låt din helige Ande uppväcka våra tröga sinnen till att tro på den du har sänt. Låt hans frälsning befria oss från våra synder och leda oss till den eviga saligheten. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Matt. 9:1–8

Jesus steg i en båt och for över sjön och kom till sin egen stad. Där förde de till honom en lam man, som låg på en bädd. Och då han såg deras tro, sade han till den lame: "Var vid gott mod, mitt barn. Dina synder är förlåtna." Några skriftlärda tänkte: "Han hädar." Jesus såg deras tankar och sade: "Varför tänker ni så ont i era hjärtan? Vilket är lättast att säga: Dina synder är förlåtna, eller att säga: Stig upp och gå? Men ni skall veta att Människosonen har makt här på jorden att förlåta synder." Sedan sade han till den lame: "Stig upp, ta din bädd och gå hem!" Då steg mannen upp och gick hem. När folket såg det, greps de av fruktan och prisade Gud, som hade gett sådan makt åt människor.

Över denna söndag står rubriken "Trons seger". Texten idag handlar om hur en förlamad man fördes till Jesus och hur han blev botad både till kropp och själ på grund av sin tro. Vi ska nu gå igenom texten vers för vers.

Vers 1

Jesus steg i en båt och for över sjön och kom till sin egen stad.

Jesu egen stad är Kapernaum, dit han flyttade från Nasaret där han vuxit upp. Matteus skriver att detta skedde för att uppfylla en profetia av Jesaja: "Sebulons och Naftalis land, sjövägen, landet på andra

sidan Jordan, hedningarnas Galileen, det folk som sitter i mörker skall se ett stort ljus, och för dem som bor i dödens land och skugga skall ett ljus gå upp." (Matt: 4:15–16)

Jesus var detta ljus som skulle komma över dödens land och skugga. Han som var sann Gud hade blivit människa enligt Skriftens många löftesord för att skingra mörkret som vilade över den fallna världen. Det var i Kapernaum vid Genesarets sjö som han hade påbörjat sitt predikande, och vid det här tillfället återvände han till sin stad för att utföra ännu en kraftgärning.

Vers 2

Där förde de till honom en lam man, som låg på en bädd. Och då han såg deras tro, sade han till den lame: "Var vid gott mod, mitt barn. Dina synder är förlåtna."

Genom Markus och Lukas får vi en mer utförlig beskrivning av hur detta gick till. Mannen fördes till Jesus av fyra av sina vänner, men det var så fullt med folk att de inte kunde komma fram. Då tog de sig upp på taket och gjorde en öppning så att de kunde sänka ner bädden direkt till Jesus. De hade hört om honom och att han kunde bota sjukdomar, och lät sig inte stoppas av folkmassan. De hade fått tro till Jesus och hans förmåga och vilja att hjälpa, och gav inte upp förrän de framgångsrikt hade burit fram sin vän inför honom. Sådan är tron. I episteltexten läste vi: "Vem kan besegra världen utom den som tror att Jesus är Guds Son?" (1 Joh. 5:5)

På samma sätt som männen i uppriktig tro bar fram sin nöd inför Gud så får och ska också vi bära vår nästas sak i förbön. Det gäller de andligt lama såväl som de kroppsligt sjuka, och vi ska be outtröttligt för dem med kristlig kärlek inför Guds ansikte, så att också de om möjligt ska bli botade.

Det är ett svårt lidande att vara förlamad. För mannen skulle det inneburet en oerhörd ökning i livskvalitet att bli botad, men av texten förstår vi att detta ändå inte var det främsta i hans tankar. Det var mannens synder som tyngde honom allra värst. Han hade insett att han var en syndare och på grund av detta var värd att förkastas från Guds ansikte och lida

sina missgärningars rättmätiga straff. Genom syndafallet har synden kommit in i världen som en sjukdom långt värre än alla fysiska sjukdomar, en far-sot som drabbat alla människor och fördärvat själva naturen hos dem. Detta andliga tillstånd är det allra värsta, men det är också det som har lett till alla jordiska sjukdomar. Denna dubbla ohälsa kände den lame mannen mycket väl.

Jesus såg in i hjärtat hos mannen och hans vänner, och *såg deras tro*. Han gick direkt till sakens kärna och botade själens sjukdom innan han tog sig an kroppens, som i jämförelse var ett litet under. Han kom inte med lagens ord eller några nya pålagor om särskild gottgörelse för den nåd som visades mannen, utan endast evangeliets ovillkorliga befriande. Han sade: *"Var vid gott mod, mitt barn. Dina synder är förlåtna."*

I samma ögonblick var verkligen mannens synder förlåtna. Allt det som tyngde mannens samvete var för alltid utplånat och tillintetgjort. Detta skedde i kraft av det försoningsverk som Jesus snart skulle utföra på Golgata. Endast genom hans död och uppståndelse finns det förlåtelse för syndare. Men detta tillsägande av syndernas förlåtelse var inte bara en upplysning om eller hänvisning till en historisk händelse utan en faktisk, direkt handling av Gud med en enskild människa, där nåden räcks ut som en gratis gåva. När detta togs emot genom tron blev detta till salighet. Mannens tro frälste honom.

Det finns kristna förkunnare vars predikan börjar och slutar med orden "dina synder är förlåtna". Även om man baserar detta på Kristi försoning blir det helt fel. Den som inte först blivit förkrossad i sitt hjärta kan inte ta emot evangelium. Det är för dem en dårskap, eftersom de inte förstått att de behöver någon frälsning. Därför måste all rätt förkunnelse först predika lag för de hårdhjärtade, sedan evangelium för de ångerfulla. Jesus predikade aldrig evangelium för de självsäkra. Men den lame mannen var redan överbevisad om sin synd och behövde få höra trösterika ord.

I nådemedlen agerar den helige Ande och utför ett under. Utan detta verk skulle ingen bli omvänd och kunna tro. Även efter att vi har blivit omvända och kristna behöver vi ständigt ta del av nådemedlen. Vi måste dagligen gå tillbaka till vårt dop och dränka den gamla människan. Vi behöver om och om igen få ny kraft och tröst i nattvardens under. Och när någon särskild synd tynger samvetet ska vi bekänna den och ta emot avlösningen i bikten. Nådemedlen har fortfarande samma saliggörande kraft och verkan som den gång den lame mannen fick avlösning.

Vers 3

Några skrifflärda tänkte: "Han hädar."

Evangeliets enkla ord blev genast till anstöt till några skrifflärda som också befann sig i folkhopen. De tänkte inom sig: ingen kan förlåta synder utom Gud. Att Jesus ändå menade sig ha makt till detta var att upphöja sig själv till Gud, och i otron förkastade de hans anspråk på att vara Messias. Det var därför inget annat än hädelse i deras ögon.

De kunde heller inte tänka sig att en syndare skulle få förlåtelse helt utan gärningar. Fariséerna och de skrifflärda hade en lära som baserades helt på lagen och på gärningarna. Om man bara avvisade den onda böjelsen i sitt hjärta och höll sig till det som ändå var gott inom människan var detta tillräckligt för att kunna hålla Guds lag, menade man. Därför var det ytterst människan själv och viljan till det goda som avgjorde om en människa blev frälst eller inte. De uppenbara syndarna hade fallit bort från den rätta vägen, men själva ansåg de sig fortfarande vara rättfärdiga i kraft av lagen.

Vers 4

Jesus såg deras tankar och sade: "Varför tänker ni så ont i era hjärtan?"

Evangelium är ett ljuvt och underbart budskap. Men otron kan inte förstå det. Otron vill sätta sin tillit till gärningar, med människan själv i centrum. Evangelium var för de skrifflärda något främmande och förkastligt, eftersom de saknade tron i sina hjärtan. På grund av arvsyndens förväxlas det goda med det onda. Det goda budskapet om syndernas förlåtelse genom Jesus Kristus blir till en dårskap, som Paulus skriver: *"Men vi predikar Kristus som korsfäst, för judarna en stöttesten och för hedningarna en dårskap."* (1 Kor. 1:23) När Bibelns lära inte stämmer överens med vad det mänskliga förnuftet förväntar sig – och så är det ju ofta – vill man redigera, omtolka eller helt förkasta innehållet. Sina egna tankar och idéer däremot upphöjer man till skyarna. Men detta leder till fördärvet.

Vers 5

"Vilket är lättast att säga: Dina synder är förlåtna, eller att säga: Stig upp och gå?"

Det är lätt för vem som helst att uttala orden. De skrifflärda utgick från att de var kraftlösa, uttalade av en bedragare. Ingen utom Gud kan se in i en människas hjärta och se hur det egentligen står till. Syndernas förlåtelse är inget synbart under som vi

kan bekräfta. Det är en lätt sak att hävda en andlig frälsning, men att bota en sjukdom på ett synligt och märkbart sätt kräver mer.

Men Jesus vänder på det och antyder istället att det är syndernas förlåtelse som är det stora undret, medan det kroppsliga botandet är det mindre. Dessa enkla ord som människor föraktar har Guds allsmågtiga kraft bakom sig. Allt vad Gud säger, sker. När Gud förklarade mannens synder vara förlåtna, utan gärningar, så blev det så.

Vers 6–7

”Men ni skall veta att Människosonen har makt här på jorden att förlåta synder.” Sedan sade han till den lame: ”Stig upp, ta din bädd och gå hem!” Då steg mannen upp och gick hem.

Det synliga undret visar Jesu makt, att den kommer från Gud. Undret bekräftade hans anspråk på att vara Gud och motbevisade de skriftlärdas onda tankar. Han hädade inte eftersom han verkligen var Guds Son, både sann Gud och sann människa. Eftersom han med ett synligt under kunde bota förlamningen kunde han också utföra det osynliga under som egentligen var ett mycket större och viktigare, syndernas förlåtelse. Om han hade varit en bedragare och hädare skulle han inte genom sitt befallningsord kunnat bota mannen.

Vers 8

När folket såg det, greps de av fruktan och prisade Gud, som hade gett sådan makt åt människor.

Jesus botade både själens och kroppens sjukdom. Han gjorde det med synliga under för att genom många vittnen bekräfta sin gudomliga auktoritet. Vi ska ta dessa som säkra och pålitliga bevis om att också den frälsning han erbjuder är sann och riktig.

Vi har inte något löfte om att vi idag på samma sätt ska bli friska från alla besvär i detta liv, även om Gud hör våra böner och ofta utför mirakel som vi kanske inte alltid ser. Men syndernas förlåtelse har han givit sitt fasta och säkra löfte om. Denna underbara gåva

är alltid tillgänglig för oss. För att verkligen ska tro och hålla fast vid detta även i anfäktelsens stund har han givit sin kyrka makten att uttala avlösningen, till tröst för den bekymrade. Till lärjungarna sade Jesus:

”Frid vare med er. Som Fadern har sänt mig sänder jag er.” Sedan han sagt detta, andades han på dem och sade: ”Tag emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden.” (Joh. 20:21–23)

Detta kallar vi *nyckelmakten*. Kyrkan har härmed fått makten att på Guds befallning förlåta synder hos den botfärdige (lösenyckeln) och att genom kyrkotukt binda den obotfärdige i sina synder (bindenyckeln). Inte så att människor har av sig själva fått någon särskild förmåga till detta, utan det är Gud som handlar genom människor. Vi vet detta därför att Gud har gett sitt trofasta löfte. Vi har därför bikten, ett nådemedel. Det är en skatt som tillhör hela kyrkan, alla kristna, utövad av dem som kallats till ämbetet. Det är verkligen en skatt värd lov och pris till Gud, som gett sådan makt till människor.

Amen.

Bön: Allsmågtige, evige Gud, du som genom din Son, Jesus Kristus, har lovat oss befrielse från kroppens och själens bundenhet under synd och död. Vi ber dig: Frigör oss från syndens bojor och allt som binder. Giv oss genom ditt mäktiga ord visshet om syndernas förlåtelse. Låt själens oro vika för din frid. Fyll oss med den tro som övervinner världen, så att vi en gång för evigt får prisa dig för frälsningens under. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.